

Vlaams
Parlement

ingediend op **573** (2020-2021) – Nr. 1
8 december 2020 (2020-2021)

Verslag van het verzoekschrift

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Koen Daniëls

over de gelijkschakeling van graduaat
toegekend vóór de inkanteling
in de hogescholen en bachelor

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Karolien Grosemans.

Vaste leden:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Karolien Grosemans, Kathleen Krekels, Annabel Tavernier;
Roosmarijn Beckers, Jan Laeremans, Kristof Slagmulder;
Jo Brouns, Loes Vandromme;
Jean-Jacques De Gucht, Sihame El Kaouakibi;
Johan Danen, Elisabeth Meuleman;
Hannelore Goeman.

Plaatsvervangers:

Marius Meremans, Axel Ronse, Nadia Sminate, Kris Van Dijck, Katja Verheyen;
Leo Pieters, Els Sterckx, Sam Van Rooy;
Katrien Schryvers, Brecht Warnez;
Els Ampe, Steven Coenegrachts;
Stijn Bex, Gustaaf Pelckmans;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Kim De Witte.

INHOUD

1. Procedure	4
2. Inhoud van het verzoek	4
3. Bespreking.....	4
4. Conclusie.....	5
Bijlage: Informatieve nota van minister Ben Weyts	7

1. Procedure

Het verzoekschrift van 7 juni 2020 over de gelijkschakeling van graduaat toegekend vóór de inkanteling in de hogescholen en bachelor, werd op 10 juni ontvanke-lijk verklaard en verwezen naar de Commissie voor Onderwijs.

Op 9 juli 2020 nam de Commissie voor Onderwijs het verzoekschrift in behande-ling en besliste om een informatieve nota te vragen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand.

Op 3 november ontving de commissie de informatieve nota van minister Ben Weyts (bijlage), op basis waarvan op 26 november 2020 het verzoekschrift werd besproken.

2. Inhoud van het verzoek

De verzoekster vraagt de graduaat uitgereikt in het volwassenenonderwijs vóór de inkanteling van de graduaatopleidingen in de hogescholen, gelijk te schakelen aan bachelor. De graduaatopleiding is niet meer dezelfde opleiding als voorheen. Vóór de inkanteling was de graduaatopleiding (120 punten) een volledig theoretische opleiding, nu is ze minder theoretisch met minstens 1/3 werkplekleren.

Er is des te meer reden voor die gelijkschakeling als de betrokkene genoeg (dit is 180) studiepunten heeft behaald. Zelf heeft de verzoekster naast een graduaat-opleiding (120 studiepunten) ook een lerarenopleiding (60 studiepunten) gevolgd. Ook bepaalde werkervaring zou een argument kunnen zijn, eventueel met een aanvraag tot goedkeuring van relevante ervaring door de overheid.

Bovendien wordt graduaat bij de overheid gelijk vergoed als bachelor.

Vermits de verzoekster zich momenteel enkel gegradueerde mag noemen zijn bepaalde opleidingen voor haar uitgesloten. Kan een gegradueerde met ervaring toegelaten worden tot vervolgonderwijs dat nu enkel toegankelijk is voor bachelors en masters?

De centrale vraag van de verzoekster is of haar diploma's samen (graduaat Boekhouden met 120 studiepunten en diploma van leraar 60 met studiepunten) kunnen worden omgezet naar een educatieve bachelor.

3. Bespreking

Op 9 juli stelt *Karolien Grosemans* voor om een informatieve nota te vragen aan minister Ben Weyts op basis waarvan de commissie een conclusie kan formuleren.

Koen Daniëls wijst erop dat het verzoekschrift komt van iemand die een diploma graduaat heeft behaald vóór de inkanteling in de hogescholen. Maar die gradu-aten bleven wel bestaan en werden niet plots een andere opleiding. Het is niet omdat een andersoortige opleiding aan een hogeschool wordt gegeven dat het oude diploma verandert. Zoals de spreker het begrijpt, wil de verzoekster dat het diploma wordt aangepast omdat de opleiding is overgegaan naar de hogescholen.

Het lijkt hem nuttig om met betrekking tot een specifieke individuele situatie over alle gegevens te beschikken. Hij steunt dan ook het voorstel om een informatieve nota te vragen aan de minister.

Jo Brouns verklaart zich eveneens akkoord met deze werkwijze.

Op 26 november verwijst *Karolien Grosemans* naar de conclusie van de informatieve nota van de minister. Daarin staat dat op basis van de redenen die in de nota worden aangehaald niet kan worden ingegaan op het verzoek tot omvorming van een diploma graduaat Boekhouden met 120 studiepunten en een diploma van leraar van 60 studiepunten tot een educatieve bachelor. Een gelijkschakeling met het niveau van bachelor is niet in overeenstemming met de vigerende regelgeving. Dat betekent evenwel niet dat de verzoekster geen mogelijkheden heeft om met haar diploma's als basis een bachelordiploma te behalen. Zoals ze zelf heeft aangegeven in haar mails kan zij mits het volgen van een verkort traject van 100 of 102 studiepunten een graad van bachelor behalen.

In de loop van de procedure heeft de verzoekster nog bijkomende informatie bezorgd om haar dossier te stofferen. De informatie die relevant kan zijn in het kader van de beleidsvraag waarover de commissie zich moet buigen, werd aan de leden bezorgd.

Karolien Grosemans wijst erop dat de commissie zich uitspreekt over het regelgevend kader, niet over concrete administratieve en/of juridische procedures. In de communicatie van de verzoekster wordt soms de indruk gewekt dat de commissie zou kunnen optreden als beroepsinstantie voor een administratieve procedure, maar dat is niet het geval.

Met de bestaande regelgeving kan niet worden ingegaan op het verzoek. Nu ligt de vraag voor of de commissie van mening is of al dan niet een regelgevend initiatief gewenst is.

Koen Daniëls geeft nog mee dat hij van de verzoekster ook rechtstreeks nog veel extra informatie heeft ontvangen en gelezen.

Er moet volgens het lid gevraagd worden aan hogescholen en aan het volwassenenonderwijs om aan studenten heel duidelijk te zeggen waartoe een diploma leidt en waartoe niet.

Hij treedt de commissievoorzitter bij dat het parlement geen beroepsinstantie is in het kader van een individuele casus maar kijkt naar de hele regelgeving.

De verzoekster brengt, om vanuit haar standpunt begrijpelijke redenen, een aantal elementen samen, maar Koen Daniëls sluit zich aan bij de conclusie van de nota.

4. Conclusie

De commissie sluit zich aan bij de conclusie van de informatieve nota van minister Ben Weyts dat binnen het huidige regelgevende kader niet kan worden ingegaan op het verzoek en is niet van mening dat een initiatief nodig is om de regelgeving voor deze specifieke situatie aan te passen.

Karolien GROSEMANS,
voorzitter

Koen DANIELS,
verslaggever

BIJLAGE:

Informatieve nota van minister Ben Weyts

Ben Weyts
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering, Vlaams minister van
Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en
Vlaamse Rand
Kreupelenstraat 2
1000 Brussel
T 02 552 67 00
kabinet.weyts@vlaanderen.be
www.vlaanderen.be

Mevrouw Karolien Grosemans
Voorzitter Commissie voor Onderwijs
Vlaams Parlement
1011 BRUSSEL

uw bericht van
30 juli 2020

uw kenmerk
Dec/gme/2020.0
7.30.001

ons kenmerk

bijlagen
1

vragen naar/e-mail

telefoonnummer

datum

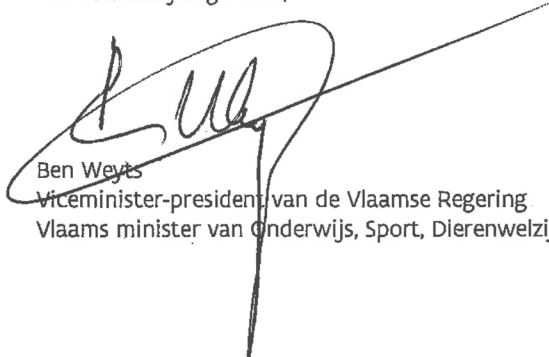
03 NOV. 2020

Betreft: Behandeling Verzoekschrift nr 17 van [REDACTED] Informatievraag

Geachte mevrouw Grosemans,

In antwoord op uw brief van 30 juli jl. in verband met het verzoekschrift 17 over de gelijkschakeling van
graduaat toegekend voor de inkanteling in hogescholen en bachelor, kan u bijgevoegd een informatieve
nota vinden.

Met vriendelijke groeten,

Ben Weyts
Viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN DE VLAAMSE RAND

Informatieve nota

Betreft: Verzoekschrift nr 17 van [REDACTED]
Gelijkschakeling van graduaat toegekend voor de inkanteling in hogescholen en bachelor

Regelgevende context

Bij het invoeren van de bachelor-masterstructuur in het Vlaamse hoger onderwijs op 1 september 2004 moest een hertaling gebeuren van de toenmalige bestaande opleidingsstructuur naar de nieuwe bachelor-masterstructuur. Hierbij moest ook vastgelegd worden welke plaats of waarde de bestaande diploma's en certificaten zouden krijgen binnen de nieuwe structuur. De gelijkschakeling van diploma's die vóór het invoeren van de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs uitgereikt waren, met de toen nieuw ingevoerde bachelor en master, werd decretaal vastgelegd. Die regeling is vandaag te vinden in artikelen II.377 en II.378 van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 en het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 september 2004.

Studiebewijzen van het Hoger technisch onderwijs volgens volledig leerplan, het Hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan of het Hoger onderwijs van 1 cyclus verstrekt door de hogescholen worden in de regelgeving gelijkgesteld met een diploma van Bachelor. Al deze opleidingen werden vóór 1 september 2004 reeds aangeboden door de hogescholen.

Volgende graden zijn aldus op basis van art II.378 van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 gelijkgeschakeld met de graad van bachelor: Gegradueerde (met uitzondering van de graad van gegradueerde uitgereikt in het Hoger Onderwijs voor Sociale Promotie), Maatschappelijke assistent, Vroedvrouw, Kleuterleid(st)er, Kleuteronderwijzer(es), Onderwijzer(es), Assistent in de psychologie, Maatschappelijk adviseur, Architect-assistent, Technisch ingenieur, Geaggregeerde voor het secundair onderwijs groep 1 en Geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs.

In een Besluit van de Vlaamse Regering van 17 september 2004 zijn bijkomend een aantal specifieke diploma's gelijkgeschakeld met de graad van bachelor: het diploma van assistent in de klinische laboratoria/chemie, het diploma van assistent voor industriële laboratoria/chemie, het diploma van diëtiste, het diploma van laboratoriumassistent(e), het diploma van officier-werktuigkundige 1ste klasse, het diploma van officier-radiotelegrafist voor de zeevaart, het diploma van specialist in de elektronica voor de zeevaart, het diploma van de afdeling binnenhuiskunst, het diploma van binnenhuisontwerper, het diploma van de afdeling binnenhuisarchitectuur, het diploma van bouwkundig tekenaar, het diploma van de afdeling dek, behaald vóór het academiejaar 1979-1980, het diploma van een afdeling van het hoger kunstonderwijs van de 1ste graad, het diploma van een afdeling van het hoger kunstonderwijs van de 2de graad, het bekwaamheidsbewijs van de studies die qua niveau gelijkgeschakeld zijn met een basisopleiding van 1 cyclus, het einddiploma van een opleiding van het hoger onderwijs met volledig leerplan waarvan de studieomvang tenminste het equivalent van 2 studiejaar bedraagt en het einddiploma uitgereikt door een centrale examencommissie waarvoor een overeenstemmende opleiding bestaat in een instelling voor hoger

onderwijs met volledig leerplan waarvan de studieomvang tenminste het equivalent van 2 studiejaar bedraagt

De houders van de graden en diploma's die gelijkgeschakeld zijn met de graad van bachelor zijn gerechtigd tot het voeren van de titel van bachelor.

Studiebewijzen van het Hoger technisch onderwijs volgens beperkt leerplan, het Hoger onderwijs van het korte type voor sociale promotie (HOKTSP) of het Hoger onderwijs voor sociale promotie (HOSP) worden in de regelgeving gelijkgesteld met een diploma van gegradueerde van het hoger beroepsonderwijs (HBO5).

Tijdens de hervorming van het volwassenenonderwijs via het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs werd de vroegere benaming 'onderwijs voor sociale promotie' vervangen door 'volwassenenonderwijs'. Het vroegere 'hoger onderwijs voor sociale promotie' wordt sinds dan 'hoger beroepsonderwijs' genoemd. Het betreft hier louter en alleen een naamswijziging, ten gronde werd er niets gewijzigd aan de opleidingen, het niveau of aan de studiebekrachtiging van deze opleidingen.

In 2009 werden de decreten goedgekeurd betreffende het hoger beroepsonderwijs en betreffende de invoering van de Vlaamse kwalificatiestructuur. Deze twee decreten ordenen de verschillende onderwijsniveaus en bepalen dat de opleidingen van het hoger beroepsonderwijs (leidend tot de graad van gegradueerde) zich op niveau 5 situeren en de bacheloropleidingen (leidend tot de graad van bachelor) op niveau 6.

Het oude diploma van gegradueerde is door de regelgever dus niet gelijkgeschakeld met de graad van bachelor (of master).

Op deze regel zijn drie uitzonderingen. Het gaat over de volgende diploma's:

- Gegradueerde in de gezinswetenschappen
- Gegradueerde in de sociale readaptatiewetenschappen
- Gegradueerde assistent in de psychologie

Voor deze opleidingen vroegen de centra voor volwassenenonderwijs op basis van het artikel II.138 een accreditatie tot bacheloropleiding aan en droegen ze over aan de hogescholen. De houders van de diploma's van deze opleidingen (ook van voor de accreditatie) zijn gerechtigd tot het voeren van de titel van bachelor.

Accreditatie is een keurmerk dat aangeeft dat een opleiding aan bepaalde, op voorhand vastgestelde, kwalitatieve maatstaven voldoet. In Vlaanderen is accreditatie een voorwaarde om de graden van bachelor of master te kunnen verlenen. Een opleiding die niet geaccrediteerd is, wordt niet opgenomen in het Hogeronderwijsregister.

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) heeft de taak om de Vlaamse opleidingen in het hoger onderwijs te accrediteren. De NVAO verleent een accreditatie van een opleiding op aanvraag van het instellingsbestuur. Zij stelt de vorm en de inhoud vast van het accreditatiedossier.

Het decreet van 4 mei 2018 betreffende de inbedding van de graduaatsopleidingen in de hogescholen bepaalt dat de opleidingen van het hoger beroepsonderwijs werden overgedragen van de centra voor volwassenenonderwijs naar de hogescholen. Hiervoor moeten ze een omvormingsproces doorlopen, waarbij ze een Toets Nieuwe Opleiding bij de NVAO met positief gevolg moeten ondergaan. Sinds academiejaar 2019-2020 worden ze als 'graduaatsopleidingen' aangeboden door de hogescholen, maar het niveau blijft hetzelfde (nl. niveau 5 van de Vlaamse kwalificatiestructuur – het hoger beroepsonderwijs).

Vraag van verzoekster

De vraag van verzoekster is de volgende:

“Graag had ik een antwoord gekregen op de vraag of mijn diploma’s samen (graduaat boekhouden met 120 studiepunten en diploma van leraar 60 studiepunten) kunnen omgezet worden naar een educatieve bachelor. Mijn bekwaamheid situeert zich ten slotte op het niveau van educatieve bachelor en ik heb 180 studiepunten succesvol doorlopen.”

Verzoekster meent recht te hebben op een bachelordiploma omdat ze in totaal kwalificaties heeft behaald ter waarde van 180 studiepunten én bovendien door Agodi erkende nuttige werkervaring kan voorleggen.

Aanleiding voor haar vraag is onder meer het afwijzen van haar kandidaatstelling voor de betrekking van hoofdmedewerker Financiën door de Hogeschool Gent. De hogeschool argumenteerde die afwijzing door te stellen dat de functie enkel openstond voor houders van een bachelordiploma en dat het diploma van verzoekster noch een bachelordiploma, noch gelijkgeschakeld was aan een bachelordiploma.

Antwoord op de vraag van verzoekster

Verzoekster is ervan overtuigd dat zij dezelfde competenties heeft als iemand met een diploma van een educatieve bachelor. Zij beargumenteert dit door het aantal gevolgde studiepunten op te tellen. Zij heeft 180 studiepunten doorlopen (120 studiepunten voor haar graduaatsopleiding en 60 studiepunten tijdens de SLO) en dat is gelijk aan het aantal studiepunten in een educatieve bacheloropleiding. Verder geeft zij aan over heel wat jaren nuttige ervaring te beschikken. Het kan zeker zo zijn dat verzoekster over heel wat relevante competenties beschikt. Maar deze bevinden zich niet noodzakelijk op het niveau van een bacheloropleiding.

Enkele vaststellingen hierbij:

- Een bacheloropleiding omvat 180 studiepunten. Maar dat wil niet zeggen dat iemand, die door een combinatie van verschillende opleidingen, 180 studiepunten behaalt een bachelorniveau heeft. Het verschil tussen bachelorniveau en graduaatsniveau situeert zich op méér dan enkel op de omvang van de opleidingen.
Artikel II.141 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt de niveaudeSCRIPTORen voor de graduaatsopleidingen en voor de bacheloropleidingen. Deze verschillen wezenlijk van elkaar. Deze niveaudeSCRIPTORen worden door de hogeronderwijsinstellingen vertaald naar domeinspecifieke leerresultaten voor een opleiding. Deze DLR worden gevalideerd door de NVAO, wat betekent dat de NVAO nagaat of de voorgestelde leerresultaten overeenkomen met de niveaudeSCRIPTORen. De gevalideerde leerresultaten worden opgenomen in de Vlaamse Kwalificatiedatabank als onderwijskwalificatie van het overeenstemmend niveau.
- Dat verzoekster in kwestie van AGODI een gunstige beslissing kreeg wat betreft haar aanvraag tot nuttige ervaring, betekent in feite dat de ervaring die zij opdeed in haar eerdere loopbaan als ‘nuttig’ wordt beschouwd voor de inhoudelijke vakbekwaamheid van haar onderwijsjob, en dat deze jaren daarom kunnen meegenomen worden in het kader van haar geldelijke anciënniteit. Het is geenszins een bewijs dat deze ervaring geleid heeft tot competenties op bachelorniveau.
- Verzoekster geeft aan dat haar diploma’s perfect aansluiten bij de ‘educatieve bachelor secundair onderwijs, economie en haartooi’. Haar diploma’s en nuttige ervaring tonen evenwel op geen enkele manier dat haar competenties en expertise in deze twee onderwijsvakken van dien aard is dat het een bachelordiploma zou rechtvaardigen.
Wat ‘haartooi’ betreft kan zij minder dan één jaar nuttige ervaring aantonen. Dit is minder dan de huidige toelatingsvoorwaarde in de educatieve graduaatsopleiding.

Of haar competenties op vlak van het onderwijsvak 'economie' zich op bachelorniveau situeren, is niet aangetoond. Zij heeft een graduaatsdiploma binnen dit leergebied en heel wat jaren ervaring. Het is evenwel niet duidelijk op welk niveau deze ervaring zich situeert en welke competenties, kennis en vaardigheden zij hierbij verworven heeft. In het Vlaamse hoger onderwijs bestaat een systeem om elders verworven competenties en kwalificaties te erkennen (EVC en EVK). Uit de berichten van verzoekster blijkt dat zij deze weg heeft verkend en dat de instanties haar competenties niet voldoende achten om het diploma van educatieve bachelor te krijgen. Ze geeft immers aan nog 100 of 102 studiepunten te moeten volgen alvorens dit diploma te kunnen halen.

- Verzoekster haalt het argument aan dat de graduaten binnen het onderwijs tot 'ten minste bachelor' gerekend worden. Dit is inderdaad het geval naar loonbarema's toe. Ook binnen de administraties van de Vlaamse en lokale overheid hebben de gegradueerden van het hoger beroepsonderwijs toegang tot functies van niveau B (net als de bachelors). Dit is een keuze die de Vlaamse overheid destijds gemaakt heeft, en die – zeker binnen het onderwijs – een voortvloei is van beslissingen uit het verleden. De gegradueerden van het hoger beroepsonderwijs zijn immers de opvolgers van de diploma's HOSP (hoger onderwijs van sociale promotie) die destijds onder de categorie HOKT geschoven waren. Dit geeft in de eerste plaats aan dat het zeker geen algemeen gegeven is dat graduaatsdiploma's gediscrimineerd zouden worden. Het wil evenwel niet zeggen dat binnen ons onderwijs een graduaatsdiploma (met SLO) inhoudelijk gelijkwaardig is aan een bachelordiploma. Uiteindelijk situeren beide diploma's zich op een ander niveau binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur (respectievelijk niveau 5 en niveau 6). De vroegere SLO had bovendien 'geen niveau' binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur en kan bijgevolg niet bijdragen tot het 'opkrikken' van een graduaatsdiploma tot bachelorniveau. Het feit dat er bij de hervorming van de lerarenopleiding een onderscheid wordt gemaakt tussen de educatieve graduaatsopleidingen en de educatieve bacheloropleidingen geeft duidelijk aan dat – ook al gelden er gelijke loonbarema's – het niveau van beide soorten opleidingen verschilt.

Conclusie

Op basis van al de redenen hierboven aangehaald kan niet ingegaan worden op het verzoek van Mevrouw [REDACTED] tot omvorming van haar diploma graduaat boekhouden met 120 studiepunten en haar diploma van leraar van 60 studiepunten tot een educatieve bachelor. Een gelijkschakeling met het niveau van bachelor is niet in overeenstemming met de vigerende regelgeving terzake.

Dit betekent evenwel niet dat verzoekster geen mogelijkheden heeft om met haar diploma's als basis een bachelordiploma te behalen. Zoals ze zelf reeds aangegeven heeft in haar mails kan zij mits het volgen van een verkort traject van 100 of 102 studiepunten een graad van bachelor behalen.